

11 S

කාලය පැය දෙකයි

- පළමු කොටසේ ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- අංක 01 සිට 20 දක්වා ප්‍රශ්න වලට ඉතාමත් නිවැරදි පිළිතුර තෝර එයට යටින් ඉරක් අඳින්න. (2x20=40)
- දෙවන කොටසේ පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව තවත් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.
- 02 ප්‍රශ්නයේ සිට 06 වන ප්‍රශ්නය දක්වා පළමු කොටසට ලකුණු 2ක් ද දෙවන කොටසට ලකුණු 03 ක්ද තුන්වන කොටසට ලකුණු 5 ක්ද හිමි.
- 7 වන ප්‍රශ්නයට එක් කොටසකට ලකුණු 5 බැගින් ලකුණු 10 ක් හිමි වේ.

- 01) " එතැන් පටන් පන්සාළිස් වසක් පුරාවට ම මහා කරුණාවෙන් ලෝකයාට දැනුම් මග පෙන්වා දුන් උන් වහන්සේ අවසන් වස්කාලය ගත කළේ බේලුව ගමෙහිය." මෙහි පන්සාළිස් වසක් යනු,
i) අවුරුදු 45 කි. ii) අවුරුදු 35 කි. iii) අවුරුදු 55 කි. iv) අවුරුදු 48 කි.
- 02) මහා රුකක් මුල සඟල සිවුර සතරට නවා බිම එලා වැඩ සිටි උන් වහන්සේ " ආනන්ද ය මට පිපාසයි පැන් ටිකක් සොයා ගෙන එන්නැයි " වදාළහ. මෙම ප්‍රකාශය කරන ලද්දේ,
i) කාශ්‍යප හිමියන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
ii) සැරියුත් හිමියන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
iii) බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
iv) චුන්ද තෙරුන් විසින් ආනන්ද හිමියන්ට.
- 03) ශ්‍රේෂ්ඨ නායකයකුට සබැවින්ම අකර්ශනීය වාග් විලාශයක් පවති යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන ලද්දේ,
i) බිම්බිසාර රජතුමා විසින් ය. ii) උදේනී රජතුමා විසින් ය.
iii) අජාසත් රජතුමා විසින් ය. iv) කොසොල් රජතුමා විසින් ය.
- 04) අධි ශීල, අධි චිත්ත අධි ප්‍රඥාවෙන් යුක්තව සෘජු ප්‍රතිත්තියෙහි යෙදෙන බැවින් සංඝ රත්නය,
i) ඤායපටිපන්න වන සේක. ii) උජුපටිපන්න වන සේක.
iii) සුපටිපන්න වන සේක. iv) සාම්භිපටිපන්න වන සේක.
- 05) " සිරිමත් බඹ සිරසෙහි පා පිසිනා - සැරියුත් මහ මුගලන් පිළිවෙළිනා " කවිය ඇතුළත් ග්‍රන්ථය වන්නේ,
i) බුදුගුණ අංලකාරයේ ය. ii) සුභාෂිතයේ ය. iii) ලෝවැඩ සඟරාවේ ය. iv) ගුත්තිල කාව්‍යයේ ය.
- 06) බුද්ධත්වයෙන් පස්වන වර්ෂයෙහි බක් පොහොය දිනක මැණික් පුටුව වෙනුවෙන් අරගල කළ වූලෝදර මහෝදර නාග ගෝත්‍රිකයන් දමන කිරීමට නාගදීපයට වැඩම කළහ. එය අයත් වන්නේ,
i) උතුරු පළාතේ යාපනය දිස්ත්‍රික්කයටයි. ii) බස්නාහිර පළාතේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයටයි.
iii) ඌව පළාතේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කයටයි. iv) සබරගමු පළාතේ රත්නපුර දිස්ත්‍රික්කයටයි.
- 07) හුස්ම ගැනීමත් හුස්ම පිට කිරීමත් පිළිබඳ සිහිනුවණ පිහිටුවීමට මඟ පෙන්වන භාවනාව වන්නේ,
i) බුද්ධානුස්සති භාවනාවයි. ii) සක්මන් භාවනාවයි.
iii) ආනාපානසති භාවනාවයි. iv) විදර්ශනා භාවනාවයි.
- 08) දෙවිදහනුවර අංජන රජුගේ හා යශෝදරා දේවියගේ දෙවන දියණිය වන බුද්ධමාතෘ යන නාමයෙන් හැඳින්වූයේ,
i) බෙමා දේවිය යි. ii) මහා ප්‍රජාපති ගෝතමී දේවිය යි.
iii) උප්පවචන්නා දේවිය යි. iv) බිම්බා දේවිය යි.
- 09) මෙලොව පරලොව දියුණුව මෙන්ම නිවන් අරමුණු ද සපුරා ගැනීම සඳහා සදුපදේශ සපයන ධම්මපදය,
i) සූත්‍ර පිටකයේ දීඝ නිකායට අයත් වේ. ii) සූත්‍ර පිටකයේ අංගුත්තර නිකායට අයත් වේ.
iii) සූත්‍ර පිටකයේ සංයුක්ත නිකායට අයත් වේ. iv) සූත්‍ර පිටකයේ බුද්දක නිකායට අයත් වේ.

- 10) " කරන කලට පව් මිහිරිය මී සේ " යැයි විදාගම මා හිමියන් ප්‍රකාශ කරන ලද පද්‍ය කොටස ඇතුළත් වන්නේ,
- i) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද ලෝවැඩ සඟරාව නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 - ii) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද බුදු ගුණ අලංකාරය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 - iii) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද කාව්‍යශේකරය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
 - iv) කෝට්ටේ යුගයේ රචනා කරන ලද ගුණික කාව්‍ය නම් ග්‍රන්ථයේ ය.
- 11) අන් අයගේ දියුණුව දැක එම දියුණුව තමාට ඇති වුවක් සේ සලකා සතුටට පත්වන ස්වභාවය
- i) මෙන්තාව නම් වේ.
 - ii) කරුණාව නම් වේ.
 - iii) මුදිතාව නම් වේ.
 - iv) උපේක්ෂාව නම් වේ.
- 12) " මහා ගල් පර්වතයත් වාතයෙන් නොසෙල්වෙන්නාක් මෙන් නුවණැත්තා නින්දා ප්‍රශංසා දෙකෙහිම නොසෙල් වී කටයුතු කරයි. " මෙයට අයත් ධර්ම පද ගොඩ වන්නේ,
- i) " පුට්ඨස්ස ලෝක ධර්මෙහි " යන ගාථාවයි.
 - ii) " සේලෝ යථා ඒකසනෝ " යන ගාථාවයි.
 - iii) " ලාහෝ අලාහෝ අයසෝ යසෝ " යන ගාථාවයි.
 - iv) " සුකරානි අසාධුනි " යන ගාථාවයි.
- 13) බුදුරජාණන් වහන්සේ ප්‍රශංසා කරන්නේ , අගය කරන්නේ , අඩු බලාපොරොත්තු ඇති අසීමිත ආශාවන් ඇති ජීවිතයයි. එහි දී " සල්ලවුකවුත්ති " යනු,
- i) ඉන්ද්‍රිය සංවර බවයි.
 - ii) ලද දෙයින් සතුටු වීම.
 - iii) පෝෂණ කිරීමේ පහසුවයි.
 - iv) සැහැල්ලු පැවතුම් ඇති බවයි.
- 14) ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ග මධ්‍යම ප්‍රතිපදාව නමින් හඳුන්වයි. එම අංග අට සීල, සමාධි, පඤ්ඤා යනුවෙන් කොටස් වේ. එහි දී සීලට අයත් අංගයක් නොවන්නේ,
- i) සම්මා වචාවයි.
 - ii) සම්මා අජීවය යි.
 - iii) සම්මා වායාමය යි.
 - iv) සම්මා කම්මන්තයි.
- 15) දිළිඳුකම ඇතිකල සොරකම ඇති වේ. සොරකම ඇතිකල අවි ආයුධ ගැනීම සිදු වේ. ඒ ආකාරය සමාජයේ නොයෙක් අකුසල ධර්මයන් පැතිර යන්නේ එකිනෙකට බලපාන හේතු සාධක නිසා මේ පිළිබඳ තොරතුරු සඳහන් වන්නේ,
- i) මහා මංගල සූත්‍රයේ ය.
 - ii) වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රයේ ය.
 - iii) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ ය.
 - iv) කරණියමෙත්ත සූත්‍රයේ ය.
- 16) වජ්ජිපුත්තක හික්ෂුන් විසින් පිළිගන්නා ලද දස වස්තුව විනය විරෝධී යැයි සංඝ සම්මුතියෙන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම.
- i) පළමු සංගායනාවේ දී සිදු විය.
 - ii) දෙවන සංගායනාවේ දී සිදු විය.
 - iii) තුන්වන සංගායනාවේ දී සිදු විය.
 - iv) සතරවෙනි සංගායනාවේ දී සිදු විය.
- 17) ධර්මසේන හිමියන් දඹදෙණි යුගයේ දී ධර්මපදවිධි කතාවේ එන කථා පරිවර්තනය කරමින් ගැමියන්ට උචිත පරිදි කරුණු ඉදිරිපත් කරමින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථය වන්නේ,
- i) සද්ධර්මරත්නාවලිය යි.
 - ii) කවිසිඵම්මය යි.
 - iii) පූජාවලිය යි.
 - iv) බුත්සරණනයි.
- 18) " ළඟ නොබලන්න දුර බලන්න " යනුවෙන් පිය රජතුමා ලබා දුන් උපදේශය පැහැදිලි වන්නේ ඉවසීමේ බුද්ධිමත් භාවයේ වැදගත්කමයි. මෙය සඳහන් වන්නේ,
- i) වණ්ණපථ ජාතක කතාවෙහි ය.
 - ii) අපණ්නක ජාතක කතාවෙහි ය.
 - iii) දීඝිති කෝසල ජාතක කතාවෙහි ය.
 - iv) වෙස්සන්තර ජාතක කතාවෙහි ය.
- 19) මහනුවර රාජධානි සමයේ දී වැලිවිට අසරණ සරණ සරණංකර මාහිමිපාණන් විසින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථයක් නොවන්නේ,
- i) සාරාර්ථ සංග්‍රහය.
 - ii) සතර බණවර සන්නය.
 - iii) මුණිගුණාලංකාරය.
 - iv) දහම්සොඬ කව.
- 20) බුදු දහම දේශාන්තර ව්‍යාප්තිය සඳහා රටවල් නමයක් සඳහා ධර්ම දූතයන් පිටත් කර හරින ලදී. ඒ අතර තම්බපණ්ණියට වැඩම කළේ,
- i) මහා දේව ඇතුළු ධර්ම දූත පිරිසයි.
 - ii) සෝණඋත්තර හිමි ඇතුළු පිරිසයි.
 - iii) මිහිඳු හිමි ඇතුළු ධර්ම දූත පිරිසයි.
 - iv) රක්ඛිත හිමි ඇතුළු පිරිසයි.

උපදෙස් : පළමු ප්‍රශ්නය ඇතුළුව තවත් ප්‍රශ්න හතරකට පිළිතුරු සපයන්න.

- 01)
 - i) බුදුරජාණන් වහන්සේට අවසන් වරට දානය පූජා කළේ කවුරුන්ද? පූජා කළ දානය කුමක්ද නම් කරන්න.
 - ii) " යථාචාරී තථාකාරී බව හා යථාකාරී තථාචාරී " යන්නෙහි අර්ථය පැහැදිලි කරන්න.
 - iii) සතර අගතියෙන් දෙකක් නම් කරන්න.
 - iv) " මිහිඳු දෙසු විලසින - මහඟු පිළිවෙත් සුරකින " යන කවියේ ඉතුරු පද දෙක ලියන්න.
 - v) භාවනාව ප්‍රගුණ කිරීමේ දී ගැහැණු ළමුන් සහ පිරිමි ළමුන් වාඩි වීමට සුදුසු ක්‍රම නම් කරන්න.
 - vi) වස් විසූ හික්ෂුණිය " උභතෝ " සංඝයා ඉදිරියේ පවාරණය කළ යුතුයි. මෙහි " උභතෝ " යන්නෙන් සඳහන් වන්නේ කවුරුන්ද යන්න නම් කරන්න.
 - vii) හද්දකව්වානා නම් රාහුල මාතාවට භාවිතා කරන වෙනත් නම් දෙකක් ලියන්න.
 - viii) බෞද්ධයාගේ අත්පොත වන ධම්ම පදයේ ගාථා ප්‍රමාණය හා වර්ග ප්‍රමාණය නම් කරන්න.
 - ix) චතු අප්පමඤ්ඤා චලිත් දෙකක් නම් කරන්න.
 - x) ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගයේ පඤ්ඤා ශික්ෂාවට අයත් අංග දෙක නම් කරන්න.
- 02)
 - i) " හන්දදානි හික්ඛවේ.... " යන පාඨය සම්පූර්ණ කරන්න.
 - ii) සැදැහැනියන් විසින් දැක සංවේගය පහළ කරගත යුතු ස්ථාන හතරෙන් තුනක් නම් කරන්න.
 - iii) බුදුරජාණන් වහන්සේගේ නායකත්ව ලක්ෂණ අතරින් දෙකක් පිළිබඳ පැහැදිලි කරමින් , බිත්ති පුවත් පතකට ලිපියක් පිළියෙළ කරන්න.
- 03)
 - i) සීලයේ මූලික ප්‍රභේද දෙක නම් කරන්න.
 - ii) ත්‍රිකෝටික පාරිශුද්ධ සීලය නම් කොට කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
 - iii) " පන්සිල් සුරකිමු " යන මාතෘකාව යටතේ රචනයක් ලියන්න.
- 04)
 - i) තුන්වන ධර්ම සංගායනාව සඳහා මූලිකත්වය ගත් හිමියන් සහ අනුග්‍රහය දැක් වූ රජතුමා නම් කරන්න.
 - ii) තුන්වන ධර්ම සංගායනාවේ ප්‍රතිඵල 3 ක් ලියන්න.
 - iii) ශාසනයේ විර පැවැත්මට හා ව්‍යාප්තිය උදෙසා තෙවන ධර්ම සංගායනාවෙන් සිදු වූ මෙහෙය පැහැදිලි කරන්න.
- 05)
 - i) බුදුදහම තුළ කර්ම සංකල්පය නිර්වචනය කරන වැකිය ලියා දක්වන්න.
 - ii) බුදුරජාණන් වහන්සේට සහ රහතුන් වහන්සේලාට විපාක දුන් අකුසල කර්ම අවස්ථා 3ක් නම් කරන්න.
 - iii) හොඳ නරක කර්ම වල විපාක ඇති වේ. විශ්වාස කිරීමේන ඔබටත් සමාජයටත් ලැබෙන ප්‍රයෝජන පිළිබඳව විස්තරයක් කරන්න.
- 06)
 - i) සිගාලෝවාද සූත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා වදාළ සදිසාවන් අතරින් දෙකක් ලියා දක්වන්න.
 - ii) ස්වාමියා විසින් සේවකයාට ඉටු කළ යුතු යුතුකම් ලියා දක්වන්න.
 - iii) නිවැරදි යුතුකම් ඉටු කිරීමෙන් එකිනෙකා අතර සුහදතාවෙන් සාරධර්ම සුරක්ෂිත වන ආකාරය ඔබ උගත් සම්බන්ධතා තුළින් විස්තර කරන්න.
- 07)

පහත සඳහන් මාතෘකා අතරින් දෙකක් පිළිබඳ කෙටි සටහන් ලියන්න.

 - i) බලංගොඩ මහානායක භාමුදුරුවෝ.
 - ii) වැවයි දාගැබයි ගමයි පන්සලයි.
 - iii) චතුරාර්ය සත්‍යය.
 - iv) බෞද්ධ කලාව.

* * * *

තෙවන වාර පරීක්ෂණය - 2019

බුද්ධ ධර්මය පිළිතුරු පත්‍රය

09 ශ්‍රේණිය

01) i	06) i	I - කොටස	11) iii	16) ii
02) iii	07) iii		12) ii	17) i
03) iv	08) ii		13) iv	18) iii
04) ii	09) iv		14) iii	19) iv
05) iii	10) i		15) ii	20) iii

II - කොටස

- 01) i) චූන්දකර්මාන පුත්‍රයා , සුකර මද්ධව
ii) කියන දේ කරන, කරන දේ කියන
iii) ඡන්ද, දෝෂ, භය, මෝහ
iv) අරිය අට සඟ ගණ - සුපටිපන්න කියා පැවසිණ.
v) අර්ධ පර්යංකයෙන් - ගැහැණු , බද්ධ පර්යංකයෙන් - පිරිමි
vi) හික්ෂු, හික්ෂුණි
vii) යශෝධරා දේවි , බිම්බා දේවි
viii) ගාථා - 423 වර්ග - 26
ix) මෙන්තා , කරුණා, මුදිතා , උපේක්ෂා
x) සම්මා දිට්ඨි , සම්මා සංකප්ප
- 02) i) " හන්දදානි හික්ඛවේ - ආමන්තයාමි වෝ
වයධම්මා සංඛාරා - අප්පමාදේන සම්පාදේථ"
ii) බෝසතානෝ උපන් තැන, බුදු රජුන් සම්බුද්ධත්වයට පත් වූ තැන, දම්සක් දෙසූ තැන, බුදුරජුන් පිරිනිවන් පෑ තැනයි.
iii) 8 පිටුවේ සිට 14 පිටුව දක්වා ඇති නායකත්ව ලක්ෂණ වලින් දෙකක් නම් කොට දෙකක් පිළිබඳ කරුණු දක්වා තිබේ නම් ලකුණු ලබා දෙන්න.
- 03) i) වාරිත්‍ර සීලය , වාරිත්‍ර සීලය
ii) පච්ඡි කම් නොකිරීම, පච්ඡි කම් නොකරවීම, අන්තර් කරන විට අනුමත නොකිරීම.
iii) මාතෘකාවට අදාළව කරුණු ඉදිරිපත් කොට ඇතිනම් ලකුණු ලබා දෙන්න.
- 04) i) මොග්ගලීපුත්තනිස්ස මහරහතන් වහන්සේ - මූලිකත්වය
ධර්මාශෝක රජතුමා - අනුග්‍රහය
ii) (i) දුර්මතධාරී හික්ෂුන් වහන්සේලා , හැටදහසක් සසුනෙන් නෙරපා හැරීම.
(ii) පොහොය කර්ම ආදී සාමුහිකව සිදු කිරීමට හික්ෂුන් වහන්සේලාට හැකිවීම.
(iii) දුර්මත පන්සියක් හඳුනාගෙන ඒවාට පිළිතුරු වශයෙන් ධර්ම කරුණු පන්සියක් එකතු කොට කතාවන්ප්‍රප්පකරණය රචනා කිරීම.
(ඉදිරිපත්කොට ඇති කරුණු බලා ලකුණු ලබා දෙන්න.
(iv) බුදු දහම දේශාන්තර කර ව්‍යාප්තිය.
- 05) i) " චේතනාහං හික්ඛවේ කම්මං වදාමි. චේතයිත්වා කම්ම කරෝති
කායේන වාචාය මනසා " මහණෙනි මම චේතනා කර්ම යැයි කියමි. සිතින් සිතා කයින් වචනයේ හා මනසින් කර්ම රැස් කරයි.
ii) පූර්ණ කස්සප, මක්ඛලීගෝසාල, පකුධ කච්චායන, අජිත කේශකම්බලි, සංජය බෙල්ලට්ඨි පුත්ත, නිගන්ධනාථ පුත්ත
iii) 98 වන පිටුවේ සඳහන් කරුණු ඉදිරිපත් කොට ඇත්නම් ලකුණු ලබා දෙන්න.
- 06) i) මච්චියන් - නැගෙනහිර (මච්චිය දුදරු) ගුරුවරුන් - දකුණින් (ගුරු සිසු)
අසු සැමියන් - බටහිර (ස්වාමි භාර්යා) යහළුවන් - උතුර (මිතුරෝ)
සේවකයෝ - යට (ස්වාමි සේවක) පැවිදි - උඩ (ගිහි පැවිදි)
ii) සේවකයාගේ ශක්ති ප්‍රමාණයට වැඩ කොටස් පැවරීම.
නිසි පරිදි ආහාර හා වැටුප් ලබා දීම.
සෞඛ්‍ය පහසුකම් ලබා දීම.
රසවත් ආහාර පාන ලබා දීම.
අවශ්‍ය අවස්ථාවල දී නිවාඩු ලබා දීම හා නිසි කලට විශ්‍රාම ලබා දීම.
iii) අවශ්‍ය කරුණු ඉදිරිපත් කොට ඇති ආකාරය පරීක්ෂා කොට ලකුණු ලබා දෙන්න.
- 07) i) මූලික තොරතුරු , ඉගෙනීම සම්බන්ධව කරන ලද ආගමික සේවාව, ලැබුණු ගෞරව නාම, ලබා ගත හැකි ආදර්ශ. කරුණු බලා ලකුණු ලබා දෙන්න.
ii) ඉදිරිපත් කොට ඇති කරුණු බලා ලකුණු ලබා දෙන්න.
★ මිහිඳු හිමියන් ඉදිරිපත් කළ ජීවන දර්ශනය.
★ බෞද්ධ සංස්කෘතිය හා වාපි සංස්කෘතිය අතර සම්බන්ධය.
★ විහාරස්ථානයෙන් හා හික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් ලැබුණු දායකත්වය.
iii) දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රයට අනුව කරුණු පැහැදිලි කොට තිබීම.
දුක්ඛ ආර්ය සත්‍යය , දුක්ඛ සමුදය ආර්ය සත්‍යය, දුක්ඛ නිරෝධ ආර්ය සත්‍යය , දුක්ඛ නිරෝධ පටිපදා ආර්ය සත්‍යය. ආදී වශයෙන් නම් කොට කෙටියෙන් පැහැදිලි කොට තිබේ නම් ලකුණු ලබා දෙන්න.
iv) බෞද්ධ චිත්‍ර කලාව :-